

TLAČOVÁ SPRÁVA
26. február 2026

Kino Lumière uvedie kľúčové diela aristokrata talianskeho filmu Luchina Viscontiho

Vzdelávací cyklus Filmový kabinet špeciál v Kine Lumière prinesie na plátno zásadné diela talianskeho režiséra Luchina Viscontiho. Retrospektíva sa koná pri príležitosti jeho tohtoročného 120. výročia narodenia a 50. výročia úmrtia. Filmový kabinet špeciál začne v utorok 3. marca o 18.00 hod. a pokračovať bude spravidla v týždennej periodicite do 19. mája. Každá projekcia bude spojená s lektorským úvodom pred uvedením filmu, po jeho skončení sa uskutoční diskusia. Väčšina filmov sa bude premietiť v reštaurovanej podobe v rozlíšení 4K.

Visconti „bol jednou z kľúčových postáv talianskeho neorealizmu, zakotveného v sociálnej realite a pevný vzťah človeka k prostrediu. Neskôr svoju pozornosť obrátil k filmovej reflexii historických zlomov 19. a 20. storočia, ktoré vždy skúmal cez prizmu osudov jednotlivcov,“ predstavujú umeleckú osobnosť Viscontiho lektori Filmového kabinetu Katarína Mišíková a Juraj Onišenko, ktorí budú divákov a diváčky retrospektívou sprevádzať. Podľa nich bol Visconti „filmovým tvorcom paradoxov: aristokrat aj marxista, realista i estét, analytik dejín aj básnik ich zániku. Jeho dielo sa stalo trvalou súčasťou kánonu európskeho filmu a zároveň citlivým dialógom s tradíciami výtvarného umenia, literatúry, hudby a divadla. Jeho filmy spája fascinácia literárnymi predlohami, antickou mytológiou i opernou monumentalitou. Ako kronikár belle époque zachytil zánik starého sveta s jeho triednymi rozdielmi, kultúrou a duchom doby – s noblesou, melanchóliou a presnosťou klasika.“

Retrospektíva Viscontiho tvorby uvedie deväť jeho kľúčových diel, ktoré lektori rozdelili do štyroch tematických okruhov: neorealizmus, dejiny, literatúra a opera. Prostredníctvom nich sa chcú „pozrieť z pohľadu dneška na to, ako čerpal inšpiráciu z obrazov skutočnosti pre neorealizmus, ako vnímal dejiny 19. a 20. storočia, ako dokázal filmovo interpretovať literatúru, aj ako vtlačal filmom operný rytmus a pompéznosť.“ Z neorealistických diel sa premietne dráma *Najkrajšia* (1951), príbeh jednoduchej Rimanky a jej dcéry, odhaľujúci ilúzie, klamstvá a pokrytectvo, ktoré sa skrývajú za príslubom filmovej slávy. V dráme *Rocco a jeho bratia* (1960), v ktorom Visconti presvedčivo vykreslil charakter postáv, ukazuje rozpad rodiny a jej hodnôt, čo je jedna z kľúčových tém jeho tvorby. Film patrí k zásadným dielam svetovej kinematografie a získal Strieborného leva a Cenu FIPRESCI na MFF v Benátkach.

Na Viscontiho vzťah k dejinám poukážu tri filmy. Majstrovské dielo *Gepard* (1963) ponúka portrét sveta, v ktorom sa úplná zmena stáva nevyhnutnou cestou, aby všetko mohlo zostať rovnaké. Film zobrazuje úpadok šľachty a vzostup meštianstva na pozadí zjednotenia Talianska v 19. storočí a na MFF v Cannes získal Zlatú palmu. V historickej životopisnej dráme *Ludwig* (1972) Visconti s veľkou precíznosťou vytvoril portrét postupného úpadku duševne chorého bavorského kráľa Ľudovíta II. K dejinám sa vzťahuje aj Viscontiho film *Hviezdy Veľkého voza* (1965), ktorého hlavnou hrdinkou je mladá talianska židovka, žijúca v USA, ktorá prichádza navštíviť svoju starú vlasť. Popri téme fašizmu je v popredí Viscontiho filmu, rovnako ako v predchádzajúcich dielach, príbeh rodiny a jej úpadku a rozpadávajúce sa vzťahy medzi jej jednotlivými členmi.

Z mnohých adaptovaných literárnych diel sa lektori kabinetu budú konkrétne venovať dvom dielam. Premietne sa *Cudziniec* (1967), ktorý vznikol na základe rovnomenného románu Alberta Camusa, považovaného za kľúčové dielo literárneho existencializmu. Vo filme sa vďaka súdnemu procesu postupne odhaľuje osobnosť hlavného hrdinu filmu, citovo ľahostajného francúzskeho úradníka

Meursaulta. Dráma *Smrť v Benátkach* (1971) patrí k vrcholným Viscontiho dielam, nakrútil ju podľa rovnomenného románu Thomasa Manna. Film je dokonalou evokáciou atmosféry neskorej secesie, belle epoqué i starého sveta, ktorý po prvej svetovej vojne zanikol. Visconti vytvoril z predlohy, ktorá sa považovala za nesfilmovateľnú, reflexiu o podstate umeleckej tvorby, krásy a o dvoch silách riadiacich život človeka: sile lásky a sile smrti.

Záver Viscontiho retrospektívy budú tvoriť dve diela, ktoré vyjadrujú jeho vzťah k opere i honosnosti. Film *Vášeň* (1954) sa odohráva v čase Tretej talianskej vojny za nezávislosť a rozpráva tragický milostný príbeh benátskej grófkы a rakúskeho poručíka. Vo filme *Súmrak bohov* (1969) sa Visconti opäť venuje jednej z ústredných tém svojej tvorby, a to morálnemu úpadku vyšších spoločenských vrstiev a rozkladu rodiny oceliarskych veľkopriemyselníkov von Essenbeckovcov, ktorí musia čeliť novej spoločenskej situácii, keď ich moc a bohatstvo bez správnej politickej orientácie nič neznamenajú. Film uvedie muzikológ Vladimír Zvara.

Retrospektívu legendy talianskeho i európskeho filmu organizuje Slovenský filmový ústav a Kino Lumière v spolupráci s Talianskym kultúrnym inštitútom v Bratislave, ktorý podľa slov jeho riaditeľa Fabrizia Lurlana predstavuje Viscontiho ako „skutočnú ikonu dvadsiateho storočia. Visconti ako filmár spájal svoje umelecké videnie s veľkými hudobnými či literárnymi dielami, vychádzal z veľkolepej tradície výtvarného umenia a svoj kritický a skúmový pohľad umelca neustále upriamoval na zlo, neduhy, komplikovanosť našej spoločnosti a vtedajšej doby. Vo svojej tvorbe kladol veľký dôraz na estetickú stránku a ako málokto dokázal preniknúť do duše diváka, dopriať mu silný intelektuálny zážitok a prinútiť ho uvažovať o svete.“

[Viac informácií a program Filmového kabinetu špeciál: Luchino Visconti](#)

Slovenský filmový ústav je príspevkovou organizáciou v zriaďovateľskej pôsobnosti MK SR

kontakt: Simona Nôtová, tlačová tajomníčka SFÚ, tel.: +421 2 5710 1542, simona.notova@sfu.sk